

Επιχειρήσεις

Ημερομηνία: 01.04.2012 | 15:34

Σε πιστωτική στενωπό ακόμη δύο χρόνια

Την ανάγκη ο προϋπολογισμός του 2013 να είναι ισοσκελισμένος, υπογραμμίζει στην «Κ» ο επικεφαλής της Τράπεζας Πειραιώς Κύπρου, Κ. Λοϊζίδης

Του Γιάννη Σεϊτανίδη

«Το πότε θα ανοίξει η κάνουλα της χρηματοδότησης είναι ζήτημα αποκατάστασης της εμπιστοσύνης», σημειώνει ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς Κύπρου, Κωνσταντίνος Λοϊζίδης.

Ακόμη μία διετία δυσκολιών στην πιστωτική επέκταση της οικονομίας βλέπει ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Τράπεζας Πειραιώς Κύπρου, Κωνσταντίνος Λοϊζίδης. Κλειδί για την αλλαγή του κλίματος θεωρεί την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και τονίζει την ανάγκη ο προϋπολογισμός του 2013 να είναι ισοσκελισμένος, ώστε να σταλούν τα σωστά μηνύματα στις αγορές και στους επενδυτές. Ο ανώτατος τραπεζικός εξηγεί γιατί τα επιτόκια κινούνται σε υψηλά επίπεδα και δίνει απαντήσεις για τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας και κυρίως των επιχειρήσεων. Συνολικά εκτιμά σε 10% επί των χορηγήσεων το ύψος των αναδιαρθρώσεων.

–Η αγορά ζητά με αγωνία να ομαλοποιηθεί η χρηματοδότηση προς την πραγματική

οικονομία. Πότε πιστεύετε ότι θα επιστρέψουμε σε συνήθεις συνθήκες και θα τερματιστεί η σημερινή κατάσταση πιστωτικής ασφυξίας;

Καταρχάς θα πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν υπάρχει μεγάλη ζήτηση δανείων και ότι ο κυπριακός ιδιωτικός τομέας έχει ήδη υπερδανειστεί σημαντικά, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ευρώπης. Έχει δανειστεί περισσότερο από το 200% του ΑΕΠ της χώρας. Επίσης, οι τράπεζες έχουν υπερδανείσει στο παρελθόν. Έχουν δανείσει περίπου 16 δισ. ευρώ περισσότερο από ότι αν δάνειζαν με βάση μόνο τις καταθέσεις τους.

Ταυτόχρονα, οι προσβάσεις των Τραπεζών σε πηγές ρευστότητας πέραν των καταθέσεων (ομόλογα, διατραπεζική αγορά, ειδικά κρατικά ομόλογα, κ.λπ.) έχουν τώρα μειωθεί σημαντικά με συνέπεια να αυξάνονται τα επιτόκια των καταθέσεων. Αυτό απαντά και στο ερώτημα γιατί είναι υψηλά και τα δανειστικά επιτόκια.

Αυτή η κατάσταση ασκεί πιέσεις στο τραπεζικό σύστημα που επιβαρύνεται με ακριβές καταθέσεις. Όταν το οριακό κόστος των καταθέσεων είναι 4% με 4,5%, και το τυπικό λειτουργικό κόστος είναι 2% και πρέπει να γίνουν και προβλέψεις 1%, γίνεται κατανοητό γιατί τα επιτόκια των δανείων έχουν αυξηθεί. Το πότε, συνεπώς, θα ανοίξει εκ νέου η κάνουλα της χρηματοδότησης είναι ζήτημα αποκατάστασης της εμπιστοσύνης, τόσο των οίκων αξιολόγησης όσο και των αγορών, αλλά και των Ευρωπαϊκών Αρχών.

Το πότε, δηλαδή, θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε καλύτερα δεδομένα στην οικονομία μας, να πειστούν οι οίκοι αξιολόγησης να βελτιώσουν την πιστοληπτική αξιολόγησης της κυπριακής οικονομίας για να μπορέσει η κυβέρνηση και οι τράπεζες να δανειστούν ξανά από το εξωτερικό αλλά και πότε θα αυξηθεί σημαντικά το επίπεδο των καταθέσεων για το τραπεζικό σύστημα, κυρίως και πάλι από το εξωτερικό.

Αυτό το βλέπω σε περίπου τουλάχιστον δύο χρόνια. Θα με εξέπληττε ιδιαίτερα αν δεν περνούσαμε άλλα δύο χρόνια ιδιαίτερα προσεκτικής και διστακτικής πιστωτικής επέκτασης.

– Στην αγορά τίθεται ένα απλό ερώτημα: Το 2007 μία επιχείρηση την εμπιστευόσασταν και τη δανείζατε – ως τραπεζικό σύστημα. Το 2012 την ίδια επιχείρηση, που ήταν καλός πελάτης και έχει μία ανάγκη, δεν τη δανείζετε. Γιατί;

Γιατί οι πωλήσεις έχουν πέσει. Γιατί μπορεί τις εποχές των παχιών αγελάδων να μην υπήρχε ενδιαφέρον για έλεγχο των δαπανών, αλλά σήμερα που έπεσαν οι πωλήσεις η κερδοφορία να είναι οριακή ή ακόμη και αρνητική. Γιατί από το 2007 ο επιχειρηματίας μπορεί να χρησιμοποιήσει τα κεφάλαιά του για να αγοράσει αυτοκίνητο στην κόρη του ή εξοχικό στον γιο του.

Γιατί τα κεφάλαια που χτίστηκαν με τα κέρδη των καλών εποχών βγήκαν από την επιχείρηση και χρησιμοποιήθηκαν για ιδιωτικούς σκοπούς. Γιατί η επιχείρηση μπορεί να μην έχει καν πρόσφατες οικονομικές καταστάσεις. Τώρα που η εταιρεία χρειάζεται χρήματα ο επιχειρηματίας πρέπει να αποδείξει ότι τα τελευταία πέντε χρόνια (που το τραπεζικό σύστημα τον εμπιστευόταν) έχει υποστηρίξει την επιχείρησή του, έχει βάλει χρήματα και δεν την έχει αφαιμάξει, ώστε η τράπεζα να τον στηρίξει.

Ο κανόνας, όμως, είναι ότι η κάθε τράπεζα θέλει να στηρίζει τους πελάτες της. Οι τράπεζες αυτή τη στιγμή κάνουν μία τεράστια προσπάθεια για την αναδιάρθρωση των δανείων των πελατών τους, για να μη βγουν σε καθυστέρηση πάνω από 90 ημέρες.

Μεταθέτουν πληρωμές κεφαλαίων μετά από ένα ή και δύο χρόνια. Αναβάλλουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, ακόμη και πληρωμές τόκων. Δεν υπάρχει τράπεζα στην Κύπρο η οποία δεν έχει βοηθήσει τους πελάτες της. Εκτιμώ ότι οι συνολικές αναχρηματοδοτήσεις, η βοήθεια για μετάθεση πληρωμών, είναι πέραν του 10% των δανείων του ιδιωτικού τομέα οπότε η οποιαδήποτε εντύπωση ότι οι τράπεζες δεν έχουν βοηθήσει τους πελάτες τους, ξεκάθαρα δεν ευσταθεί.

– Η ανταπάντηση θα μπορούσε να είναι ότι οι τράπεζες έχουν γνώση της κατάστασης των επιχειρήσεων, δεν ζουν εκτός Κύπρου. Ξέρουν ποιους δάνειζαν. Οπότε δεν δικαιολογείται άγνοια και να κόβουν γραμμές χρηματοδότησης.

Δεν νομίζω ότι υπάρχουν τράπεζες που θα κόψουν εν ψυχρώ γραμμές χρηματοδότησης σε βιώσιμες επιχειρήσεις. Θα μου προκαλούσε έκπληξη κάτι τέτοιο. Ο μόνος λόγος για να διακοπεί η χρηματοδότηση είναι αν η επιχείρηση δεν είναι βιώσιμη.

Αντίθετα, αυτή τη στιγμή οι τράπεζες, όπως είπαμε προηγουμένως, βοηθούν συστηματικά τους πελάτες τους να μεταθέσουν τους χρόνους αποπληρωμής των υποχρεώσεών τους. Ο κανόνας είναι ότι υποστηρίζουν τους πελάτες τους, μάλιστα ίσως περισσότερο από όσο θα ήταν σοφό. Επειδή υποστηρίζουν τους πελάτες τους δεν πέφτουν και σε δραματικό βαθμό οι τιμές στην αγορά των ακινήτων.

–Αναφερθήκατε στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης προς την κυπριακή οικονομία, ως προϋπόθεση για να αποκατασταθεί η ρευστότητα. Τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που έχουν ληφθεί από την κυβέρνηση κινούνται προς αυτήν την κατεύθυνση;

Τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί είναι θετικά για την οικονομία, αλλά πρέπει να γίνουν και άλλα βήματα. Αυτό που πρέπει να καταλάβουμε όλοι είναι ότι αν δεν λάβουμε άμεσα πρόσθετα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης θα έχουμε πιο πολύ πιο σοβαρά θέματα αργότερα.

Θα εξαρτόμαστε από τη χρηματοδότηση της Ευρώπης αν πάει κάτι στραβά στην οικονομία. Πρέπει να αποδείξουμε στην Ευρώπη ότι έχουμε την ικανότητα να λαμβάνουμε αποτελεσματικά μέτρα, όπως το προσωρινό πάγωμα της ΑΤΑ. Να μη διαβρώνουμε το μήνυμα της αποφασιστικότητας και να δείχνουμε ότι δεν πιστεύουμε όσα κάνουμε.

Χρειάζονται μέτρα που θα στέλνουν το μήνυμα ότι αλλάζουμε σελίδα. Δεν θέλω να μπω στη διαδικασία να υποδείξω μέτρα. Πολλοί φορείς, όπως το ΚΕΒΕ και ο CIPA, έχουν υποβάλει προτάσεις. Μέχρι το τέλος του χρόνου πρέπει να ληφθούν τέτοια μέτρα ώστε να παρουσιαστεί στη Βουλή ένας ισοσκελισμένος προϋπολογισμός για το 2013.

–Το κλειδί, συνελπώς, στην παρούσα φάση είναι τα δημοσιονομικά, ώστε να βελτιωθεί και η θέση των τραπεζών.

Το τραπεζικό σύστημα είναι ο αποδέκτης των θετικών και των αρνητικών εξελίξεων στην οικονομία. Προέχει να υπάρξουν κίνητρα για να έλθουν κεφάλαια στην Κύπρο, για να κινηθεί η οικονομία, παράλληλα με μία διαρκή μέριμνα για το νοικοκύρεμα των δημόσιων οικονομικών, για να μην οδηγηθούμε σε χειρότερες καταστάσεις. Η Κυπριακή Δημοκρατία υπέγραψε στις 2 Μαρτίου το Δημοσιονομικό Σύμφωνο.

Δεσμευθήκαμε να αποκτήσουμε ισοσκελισμένο προϋπολογισμό. Όσο πιο γρήγορα γίνει τόσο το καλύτερο. Χρειάζεται πειθαρχία και να μην έχουμε ως δεδομένο ότι το κράτος θα βρίσκει όσα χρήματα χρειάζεται με δανεισμό. Να κινηθούμε όπως μία οικογένεια. Ξοδεύει όσα χρήματα έχει στη διάθεσή της.

Τα παιδιά μιας οικογένειας δεν μπορούν να ζητούν μεγαλύτερο χαρτζιλίκι, αν τα οικονομικά της οικογένειας δεν επαρκούν. Σε αυτή τη λογική της πειθαρχίας πρέπει να μπει η κυβέρνηση και η χώρα. Αυτό πρέπει να γίνει αμέσως.

Το φυσικό αέριο είναι μία βοήθεια, αλλά είναι μία βοήθεια εν ευθέτω χρόνω. Είναι καλό να το προσθέτεις ως στοιχείο σε μία παρουσίαση –μας βοηθάει, ως τράπεζα, στις παρουσιάσεις στο εξωτερικό– αλλά στο παρόν στάδιο, είναι περισσότερο θέμα επικοινωνίας παρά ουσίας. Η ουσία είναι ότι δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις και εύχομαι το δάνειο από τη Ρωσία να μη φέρει εφησυχασμό και αναβάλλουμε τη λήψη αποφάσεων.

–Μιλήσατε για το εξωτερικό. Βλέπετε δυσπιστία ή καταγράφετε τάση φυγής καταθέσεων; Τα νούμερα δείχνουν μία κάμψη.

Η Κύπρος, μέχρι σήμερα, έχει διατηρήσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Τον Ιανουαρίου του 2008 είχαμε καταθέσεις ύψους 52 δισ. ευρώ και τέσσερα χρόνια μετά έχουμε φτάσει στα 70 δισ. ευρώ. Δεν υπάρχει φυγή καταθέσεων και δεν έχουμε καμία τέτοια τάση. Οι ξένοι θα συνεχίσουν να μας εμπιστεύονται αρκεί να μην κάνουμε κάποια γκάφα εμείς. Να μην υπάρξουν νέα κακά νέα.

–Η επιτυχής επανακεφαλαιοποίηση των τριών μεγάλων τραπεζών θα είναι ένα πρώτο καλό νέο προς το εξωτερικό;

Θα είναι ένα σημαντικό γεγονός, όπως και το αντίθετο. Η αποτυχία θα είναι ένα σημαντικό γεγονός που θα πρέπει να εξηγηθεί. Στην κατεύθυνση των θετικών συμβάλλει η επανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών, με 50 δισ. ευρώ.

Η ρευστότητα στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα θα έχει θετικές επιδράσεις και στην Κύπρο, καθώς θα μειώσει την ανησυχία (και τις ερωτήσεις που δεχόμαστε από πελάτες του εξωτερικού) για τη συσχέτιση του κυπριακού τραπεζικού συστήματος με την Ελλάδα.

–Σε αυτό το περιβάλλον πώς κινείται η Τράπεζα Πειραιώς (Κύπρου);

Είμαστε ένας μικρός παίκτης, αλλά ένας πετυχημένος παίκτης. Ξεκινήσαμε το 2008 και από το 2011 είχαμε απόδοση κεφαλαίων 10%, μετά από φόρους και προβλέψεις και πολύ ικανοποιητική υπό τα δεδομένα ρευστότητα. Το 2012 κινούμαστε, επίσης, με συγκρατημένη αισιοδοξία και αναμένουμε μία λογική κερδοφορία. Ακολουθούμε μία στοχευμένη πολιτική, μέσα από το δίκτυο των 14 καταστημάτων μας που καλύπτει όλη την Κύπρο, παρέχοντας στους πελάτες μας μία συνολική λύση.

Επιδιώκουμε να έχουμε πελάτες που χρησιμοποιούν πολλά προϊόντα μας, παρά να έχουμε πολλούς πελάτες με ένα προϊόν ο καθένας. Επίσης, έχουμε πελάτες από Ρωσία και Μέση Ανατολή τους οποίους και εξυπηρετούμε και με άλλους τρόπους, πέραν των τραπεζικών διευκολύνσεων (συμβουλευτικές υπηρεσίες, επενδυτικές υπηρεσίες, κ.ά.).

Διατηρούμε μία παρουσία χαμηλών τόνων, η οποία έως τώρα μας έχει βοηθήσει. Ο κόσμος μάς ξέρει, είναι ικανοποιημένος από εμάς και δεν προκαλούμε κανέναν.

–Η συγκυρία δεν αποτελεί ευκαιρία να διεκδικήσετε μεγαλύτερο μερίδιο;

Θα μπορούσε κανείς να πει ότι αν έχεις ρευστότητα μπορείς να δανείσεις περισσότερο σε σύγκριση με τον ανταγωνισμό. Από την άλλη, όμως, έχεις την υποχρέωση να μην αυξήσεις άμεσα το μερίδιο αγοράς, αλλά να στοχεύσεις τη ρευστότητα που διαθέτεις στο υφιστάμενο πελατολόγιό σου.

Θεωρούμε ότι είναι καλύτερο να βοηθήσουμε τους πελάτες μας με ρυθμίσεις, αναδιαρθρώσεις, αναβολές πληρωμών ή και με ένα νέο δάνειο, για να μπορέσουν να πάνε ένα βήμα παρακάτω και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που οι ίδιοι αντιμετωπίζουν. Αυτή η χρονιά δεν είναι χρονιά για επεκτατικά σχέδια, είναι χρονιά για να βεβαιωθούμε ότι οι πελάτες μας θα έχουν την απαιτούμενη στήριξη.

seitapidisi@kathimerini.com.cy